

HE 89/2007 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 1 §:n ja rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annettua lakia siten, että koulutuskeskus siirrettäisiin hallinnollisesti Rikosseuraamusviraston alaisuuteen. Vastaava muutos tehtäisiin rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annettuun lakiin. Samalla Rikosseuraamusviraston työjärjestyksen vahvistaminen siirrettäisiin oikeusministeriöltä Rikosseuraamusviraston toimivaltaan.

Lisäksi ehdotetaan, että vankiloiden työtoiminnan suoritteiden ja laitosmyynnin tuotteiden hinnoittelun perusteista säädettäisiin rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetussa laissa valtion maksullisen toiminnan yleisistä hinnoitteluperusteista poiketen.

Esitys liittyy hinnoitteluperusteiden osalta valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Rikosseuraamusalan koulutuskeskus	3
1.2 Rikosseuraamusviraston työjärjestys	4
1.3 Vankien työtoiminnan hinnoittelu	5
1.4 Laitosmyynnin hinnoittelu	6
2 EHDOTETUT MUUTOKSET	7
2.1 Rikosseuraamusalan koulutuskeskus ja Rikosseuraamusviraston työjärjestys	7
2.2 Työtoiminnan ja laitosmyynnin hinnoitteluperusteet.....	7
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	8
4 ASIAN VALMISTELU.....	9
5 MUUT ASIAAN VAIKUTTAVAT SEIKAT	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	10
1.1 Laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta.....	10
1.2 Laki rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta	10
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	11
3 VOIMAANTULO.....	11
LAKIEHDOTUKSET	12
Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	12
rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain muuttamisesta	13
LIITE	15
RINNAKKAISTEKSTIT	15
Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	15
rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain muuttamisesta	16

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Rikosseuraamusalan koulutuskeskus

Yleistä

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus on oikeusministeriön alainen valtion oppilaitos, joka antaa rikosseuraamusalalla tutkintoon johtavaa koulutusta ja ammatillista lisäkoulutusta sekä harjoittaa toimialaansa kuuluvaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Koulutuskeskuksen toiminta perustuu vuonna 2006 annettuun lakiin Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta (1316/2006) ja sitä täydentävään valtioneuvoston asetukseen (1448/2006). Uudistetut säädökset tulivat voimaan vuoden 2007 alussa.

Koulutuskeskus järjestää vankeinhoitoalan ammatillisena tutkintokoulutuksena vankeinhoidon perustutkinnon, joka antaa kelpoisuuden vankeinhoitoalan valvonta- ja ohjaustehtäviin. Vain tämän tutkinnon suorittamalla voi saavuttaa kelpoisuuden valvonta- ja ohjaushenkilöstön ja koko Vankeinhoitolaitoksen suurimman työntekijäryhmän, vartijoiden, tehtäviin. Koulutuksen pituus on 53 opintoviikkoa. Tutkintoa suorittamaan on viime vuosina otettu 80 opiskelijaa.

Koulutuskeskus on vuodesta 2002 alkaen osallistunut Laurea-ammattikorkeakoulun järjestämän rikosseuraamusalan koulutusohjelman (sosionomi-AMK) opetukseen. Lisäksi koulutuskeskus huolehtii osaltaan rikosseuraamusalan henkilökunnan täydennyskoulutuksesta. Koulutuskeskus ylläpitää myös kriminologista kirjastoa, joka on valtakunnallinen erikoiskirjasto.

Koulutuskeskuksen bruttomääräiset toimintamenot vuonna 2006 olivat noin 3 260 000 euroa. Maksullisista palveluista kertyi tuloja noin 160 000 euroa. Eniten tuloja kertyi opeuspalveluista Laurea-ammattikorkeakoululle sekä majoitus- ja opetustiloista saaduista vuokrista. Määrärahat sisältyvät valtion talousarviossa rangaistusten täytäntöönpanon momentille.

Koulutuskeskuksen henkilötyövuosimäärä vuonna 2006 oli 29 henkilötyövuotta, josta 12 oli opettajia. Koulutuskeskuksen tuloso-

jauksesta vastaa oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto.

Koulutuskeskuksen tehtäviä koskevat muutokset

Koulutuskeskuksen toiminnassa ja erityisesti sen ammatillisten tutkintojen järjestämisestä koskevissa tehtävissä on vuosien kuluessa tapahtunut muutoksia. Muutoksissa on pyritty seuraamaan yleisessä koulutusjärjestelmässä tapahtunutta kehitystä.

Keskeisiä muutoksia ovat olleet tutkintotasojen väheneminen ja siitä seurannut yhteistyö alan korkeamman koulutuksen järjestämisessä ammattikorkeakoulun kanssa sekä erityisesti täydennyskoulutustehtävän olennainen laajentuminen.

Muutokset koulutuksen sisällössä ovat johduneet myös Vankeinhoitolaitoksen toiminnan muuttumisesta. Viimeisimpänä ja merkittävimpänä muutoksena tuli lokakuussa 2006 voimaan uusi vankeuslainsäädäntö. Tavoitteena uudistuksessa oli muun muassa vankeinhoidon vaikuttavuuden lisääminen. Vankeinhoitotyössä korostetaan nykyisin vankilassa pitämisen varmuuden ohella aikaisempaa enemmän tavoitetta vaikuttaa rangaistusta suorittaviin niin, että riski syöllistyä uudelleen rikoksiin vähenee. Tavoite edellyttää eri ammattialojen asiantuntijoiden yhteistyötä. Vankilan muihin kuin valvontatehtäviin on nähty tarpeellisuutta palkata eri ammattialoilla tutkinnon suorittaneita henkilöitä. Vankien kanssa toimivan henkilöstön ammattitaitovaatimukset ovat myös kasvaneet.

Parhailtaan selvitetään, miten edellä mainitut seikat tulisi ottaa huomioon vartijoiden koulutuksessa. Keväällä 2007 jätti mietintönsä oikeusministerin asettama työryhmä, jonka tehtävänä oli selvittää koulutuksen uudistamisen peruslähtökohtia. Erityisesti tuli selvittää edellytyksiä järjestää koulutus opetushallinnon alaisuudessa ja samalla monipuolistaa tutkinnon suorittamismahdollisuuksia opetushallinnon alaisten ammatillisten perustutkintojen suorittamismahdollisuuksia vastaavasti. Asian selvittämistä oli ehdottanut myös valtioneuvoston controller tammikuus-

sa 2006 oikeusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmasta antamassaan lausunnossa. Selvitys jatkuu oikeusministeriön, opetusministeriön ja opetushallituksen yhteistyönä.

On nähtävissä, että Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen toiminta tulee tulevaisuudessa painottumaan olennaisilta osiltaan alan henkilöstön täydennyskoulutuksen järjestämiseen. Lisäksi eri aloilla tutkintonsa suorittaneille on tarpeen järjestää alalle perehdyttävää koulutusta. Vankeinhoitolaitoksen toiminnan sisällöllinen kehittämistyö edellyttää myös mittavaa koulutuksellista tukea. Vaikka koulutuksen hankkiminen vankiloiden henkilöstölle on mahdollista myös muista oppilaitoksista kuin alan koulutuskeskuksesta, vankeinhoitotyön ydinsisältöjen kehittämiseksi tarvitaan edelleen sellaista alaan erityisesti perehtynyttä koulutuksen antajaa, joka toimii kiinteässä yhteydessä alan kehittämisestä vastaavan keskushallinnon kanssa.

Koulutuskeskuksen hallinnollinen asema

Vuodesta 2001 lukien rikosseuraamusalan keskusvirastona on toiminut Rikosseuraamusvirasto, jonka hallinnonalalle sekä Vankeinhoitolaitos että Kriminaalihoitolaitos kuuluvat. Samana ajankohtana toimintansa aloitti oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto, joka perustettiin aikaisemman vankeinhoito-osaston tilalle sen tehtävien siirtyessä suurelta osin perustetulle uudelle keskusvirastolle. Tässä organisaatiouudistuksessa Vankeinhoidon koulutuskeskus jatkoi toimintaansa oikeusministeriön alaisuudessa. Samaan aikaan oli vireillä valtion oppilaitoksia koskeva laajempi selvitystyö. Lisäksi mietittiin koulutuskeskuksen tehtävien laajentamista oikeusministeriön hallinnonalalla. Tämän vuoksi koulutuskeskuksen asemaan ei tuossa vaiheessa tehty muutoksia. Koulutuskeskuksen tehtävät laajenivat kuitenkin koko rikosseuraamusalaa eli myös Kriminaalihoitolaitoksen henkilöstöä koskeviksi.

Lokakuussa 2006 toteutettiin uuden vankeuslainsäädännön ohella organisaatiouudistus, jolloin Vankeinhoitolaitos organisoitiin viideksi aluevankilaksi ja valtakunnalliseksi terveydenhuoltoyksiköksi. Koulutuskeskuksen asemasta keskusteltiin myös tätä uudistusta ja siihen liittyvää, vuoden 2007 alusta voi-

maan tullutta Rikosseuraamusalan koulutuskeskusta koskevaa lakia valmisteltaessa. Laajojen samanaikaisesti voimaan tulleiden uudistusten vuoksi ei koulutuskeskuksen aseman muuttamista otettu tuossakaan yhteydessä käsiteltäväksi. Koulutuskeskuksen nimi muutettiin kuitenkin uudella lailla Vankeinhoidon koulutuskeskuksesta uutta tehtäväalaa paremmin vastaavaksi Rikosseuraamusalan koulutuskeskukseksi.

Käsitellessään hallituksen esitystä edellä mainituksi laiksi Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta eduskunnan lakivaliokunta kiinnitti mietinnössään (LaVM 16/2006) huomiota siihen, että suurin osa koulutuskeskuksen koulutustarjonnasta suuntautuu Rikosseuraamusvirastolle. Tämän vuoksi lakivaliokunta piti aiheellisena, että koulutuskeskusta tulevaisuudessa edelleen kehitettäessä arvioidaan, olisiko koulutuskeskus syytä hallinnollisesti siirtää Rikosseuraamusviraston alaiseksi ja sen tulosohjaukseen. Tätä esittivät myös useat lakivaliokunnassa kuullut asiantuntijat.

Koulutuskeskuksen siirtäminen Rikosseuraamusviraston yhteyteen sisältyy oikeusministeriön kesäkuussa 2007 hyväksymään vankeinhoidon kehittämisohjelmaan. Sitä ehdotti myös rikosseuraamusalan kehittämistarpeita selvittänyt oikeusministeriön asettama selvitysmies Jukka Wuolijoki tammi-kuussa 2007 jättämässään raportissa.

1.2 Rikosseuraamusviraston työjärjestys

Rikosseuraamusalaa ja sen keskusvirastona toimivaan Rikosseuraamusvirastoon kohdistuneiden monien uudistusten vuoksi on Rikosseuraamusviraston työjärjestyksen vahvistanut koko viraston toiminnan ajan oikeusministeriö. Säännös tästä sisältyy rangaitusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain (135/2001) 4 §:ään. Rikosseuraamusalalla on edelleen käynnissä merkittäviä uudistuksia, muun muassa Kriminaalihoitolaitoksen ja Vankeinhoitolaitoksen yhtenäistäminen. Vuosina 2001 ja 2006 toteutettujen uudistusten myötä olennaisimmat suoraan Rikosseuraamusviraston organisaatioon kohdistuvat muutokset on kuitenkin jo toteutettu. Näin ollen myös työjärjestyksen hyväksymis-

tä koskeva toimivalta tulisi ottaa uudelleen arvioitavaksi. Valtionhallinnossa virastot hyväksyvät työjärjestyksensä pääsääntöisesti itse.

Työjärjestystä koskevan toimivallan siirtäminen oikeusministeriöltä Rikosseuraamusvirastolle sisältyy kesäkuussa 2007 hyväksytyyn vankeinhoidon kehittämissuunnitelmaan. Myös oikeusministeriön asettama selvitysmies Jukka Wuolijoki otti edellä mainitussa raportissaan tämän seikan esille.

1.3 Vankien työtoiminnan hinnoittelu

Vankeuslain (767/2005) 1 luvun 2 §:n mukaan vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä vangin valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan edistämällä vangin elämänhallintaa ja sijoittumista yhteiskuntaan. Lain 1 luvun 3 §:n mukaan vankilan olot on järjestettävä niin pitkälle kuin mahdollista vastaamaan yhteiskunnassa vallitsevia elinoloja.

Vangeille järjestetään vankilassa toimintaa, jonka tavoitteena on edistää vangin sijoittumista yhteiskuntaan. Toiminnan muotoja ovat työ, koulutus ja muut vangin valmiuksia edistävät toiminnot.

Vankeuslain 8 luvun 5 §:n mukaan rangaistusaikana tehtävä työ voi olla vangin työtaitoa ylläpitävää tai työllistymistä edistävää ammattityötä taikka kuntouttavaa vangin työkykyä ja valmiuksia parantavaa valmentavaa työtä. Työtoiminnan merkittävimpiä työaloja ovat puu-, metalli- ja maatalousalat sekä erilaiset käsityöt. Vangit tekevät myös laitos- ja kiinteistöhuoltotöitä sekä rakennustöitä.

Vankien työkyky ja ammatilliset taidot ovat nykyisin heikommat kuin aikaisempina vuosikymmeninä. Tästä syystä myös vangeille järjestettävän työtoiminnan luonne on muuttunut. Taloudelliseen tuottavuuteen ei ole mahdollista pyrkiä kuin pienessä osassa työtoimintoja. Työtoiminta on kuitenkin säilyttänyt merkityksensä työkykyä ylläpitävänä ja niin ammatillisia kuin sosiaalisiakin valmiuksia edistävänä toimintana, jolla on merkitystä myös tuomiotaan suorittavan vapautumisen jälkeisen selviytymisen kannalta. Tavoitteena suuressa osassa työtoimintaa onkin pikemmin vankien kuntoutus kuin yleisillä työmarkkinoilla vallitsevia vaatimuksia

vastaavan työpaikan tarjoaminen vangeille. Vankiloiden työtoiminta vastaa suurelta osalta toimintaa, jota yhteiskunta tarjoaa erilaisessa työpaja- ja suojatyötoiminnassa henkilölle, joiden työkyky on syystä tai toisesta alentunut.

Vankiloiden työtoiminnan tuotteita markkinoidaan valtion ja kuntien laitoksille sekä elinkeinoelämälle tai myydään suoraan kuluttajille vankilamyymälöissä. Työtoiminnan tuotteiden hinnoittelussa noudatetaan valtion maksuperustelakia (150/1992), jossa säädetään valtion suoritteista perittävistä maksuista. Lain 7 §:n mukaan muut kuin julkisoikeudelliset suoritteet tulisi hinnoitella liiketaloudellisin perustein. Maksuperustelain nojalla on annettu oikeusministeriön asetus oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalalla toimivien viranomaisten maksuista (1333/2006). Asetuksen 3 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan työtoiminnan suoritteet ovat maksuperustelain 7 §:ssä tarkoitettuja muita suoritteita ja niiden hinnoittelu tapahtuu liiketaloudellisin perustein ja sen tulisi siten olla liike-taloudellisesti kannattavaa.

Vuosina 2004—2006 työtoiminnan kustannukset ja tuotot ovat kehittyneet seuraavasti.

Vuosi	kustannukset (miljoonaa euroa)	tuotot (mil- joonaa eu- roa)
2004	15,6	9,1
2005	15,7	9,3
2006	13,6	8,3

Työtoiminnan kustannuksiin on laskettu työtoiminnan erilliskustannusten lisäksi työtoiminnalle kohdistettu osuus virastojen yhteiskustannuksista. Näistä kiinteistö-kustannukset muodostavat merkittävimmän osan. Vuonna 2006 kustannukset olivat pienemmät kuin aikaisempina vuosina, koska laskennassa ei ole otettu huomioon osaa kiinteistö-kustannuksista eikä henkilöstöhallinnon kustannuksista henkilöstöhallintoon liittyvien tietoteknisten muutosten takia. Koska vankilassa työtoiminnan ensisijaisena tavoitteena on vankien työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja työelämävalmiuksien parantaminen, työtoiminnan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset muodostuvat korkeammiksi kuin tuo-

tantokustannukset yritystoiminnassa, jossa tavoitteena on taloudellinen tuottavuus. Vankilankin työtoiminnan tuotot muodostuvat kuitenkin käypien markkinahintojen perusteella. Näistä syistä työtoiminnan kustannusvastaavuus on vuosittain alijäämäistä.

Maksuperustelain 7 §:n 1 momentin mukaan valtion talousarviossa voidaan osoittaa määräraha liiketaloudellisin perustein hinnoiteltujen suoritteiden hintojen alentamiseen (hintatuki). Hintatuki kohdistetaan tulojen ja erillismenojen erotukseen. Hintatukea voidaan käyttää enintään sen verran, että suoritteesta varainhoitovuonna saatava tulo yhdessä hintatuen kanssa riittää kattamaan suoritteen tuottamisesta varainhoitovuonna aiheutuneet erillismenot.

Talousarviossa rangaistusten täytäntöönpanon momentin toimintamenojen (25.40.01) määrärahasta on vuosittain ollut mahdollista käyttää työtoiminnan suoritteiden hintojen alentamiseen noin 5–6 miljoonan euroa. Hintatuella on pyritty mahdollistamaan liiketaloudellinen hinnoittelu, koska ilman tukea työtoiminnan tavanomaista liiketoimintaa korkeammat kustannukset eivät mahdollistaisi markkinaperusteista hinnoittelua. Hintatukea on käytetty vuosittain noin 4–5 miljoonaa euroa.

Hintatuesta huolimatta työtoiminnan kustannusvastaavuus on ollut alijäämäistä. Syyinä tähän ovat olleet erot kustannusvastaavuuslaskelmaan ja hintatukilaskelmaan sisällytettävissä kustannuksissa. Lisäksi työtoiminnan tuotteista osa tulee Vankeinhoitolaitoksen omaan käyttöön. Koska näiden suoritteiden osuus voidaan laskea vain tilivirastotasolla, hintatukikirjaus tehdään talousarviotilille tilivirastossa. Hintatukijärjestelmän käyttö on ollut ongelmallista toiminnan tuloksellisuuden seurannassa, sillä aluevankilat eivät ole voineet seurata hintatuen käyttöään.

Oikeusministeriön maksustrategiatyöryhmä (oikeusministeriön työryhmämietinnöt 2004:19) on mietinnössään todennut, etteivät liiketaloudelliset hinnoitteluperusteet sovellu vankien työtoiminnan tuotteiden hinnoitteluun. Työtoiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa tehokkaasti myyntiin tarkoitettuja tuotteita vaan työtoiminta on yksi keino, jolla pyritään vankeinhoidollisten tavoitteiden saavuttamiseen. Myös valtiontalouden tarkastusvi-

rasto on Rikosseuraamusviraston tilintarkastuskertomuksissaan vuosilta 2002, 2003 ja 2004 kiinnittänyt huomiota siihen, etteivät liiketaloudelliset hinnoitteluperusteet ja hintatukijärjestelmä sovellu vankien työtoimintaan.

1.4 Laitosmyynnin hinnoittelu

Vankeuslain 9 luvun 4 §:n mukaan vankilan on järjestettävä vangeille mahdollisuus hankkia elintarvikkeita ja muuta henkilökohtaiseen käyttöön sopivaa tavaraa. Tätä tarkoitusta varten vankiloissa on laitosmyymälöitä, joista vangit voivat ostaa mainittuja tuotteita. Laitosmyymälöillä pyritään tarjoamaan vangeille mahdollisuus ostoksiin, joita vangit tarvitsevat päivittäisessä elämässä. Laitosmyynnin tarkoituksena on osaltaan toteuttaa vankilalojen normaalisuusvaatimusta ja siten ylläpitää vangin valmiuksia toimia yhteiskunnassa.

Laitosmyynnin tuotteiden hinnoittelu perustuu valtion maksuperustelain 7 §:n hinnoitteluperusteisiin ja oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalalla toimivien viranomaisten maksuista annettuun oikeusministeriön asetukseen. Asetuksen 4 §:n mukaan tuotteet hinnoitellaan siten, että niistä peritään hankintahinta lisättynä rahti- ja muilla vastaavilla menoilla. Vastaavasti voidaan käyttää hankintahintojen perusteella vahvistettua vakiohintaa tai viranomaisen vahvistamaa myyntihintaa.

Hinnoitteluperusteet ovat mahdollistaneet hieman yleisiä markkinahintoja matalamman hintatason, mutta toisaalta yleisillä markkinoilla käytettäviä tarjouksia ei ole voitu käyttää. Hinnoittelu on pidetty markkinahintoja alempana, koska vangeille toimintoihin osallistumisesta maksettavat korvaukset ovat pysyneet matalina eikä vangeilla ole mahdollisuutta tavanomaiseen tuotteiden hintojen vertailuun. Näin vangeille on pystytty turvaamaan myös tosiasiallinen mahdollisuus peruselintarvikkeiden ja henkilökohtaiseen käyttöön tarvittavien tavaroiden hankkimiseen.

Laitosmyynnin tuotot ja kustannukset ovat vuosina 2004–2006 olleet seuraavanlaiset:

Vuosi	Kustannukset (miljoonaa euroa)	Tuotot (miljoonaa euroa)
2004	4,6	4,2
2005	5,0	4,6
2006	5,1	4,7

Laitosmyynti on ollut vuosittain alijäämäistä, koska myynnin tuotolla ei ole pyritty kattamaan laitokanttiin ylläpidosta ja sen myyntitoiminnasta aiheutuneita kustannuksia tai tavoittelemaan liiketaloudellista voittoa. Laitosmyynnillä on pyritty kattamaan vain tuotteiden hankinnasta valtiolle aiheutuneet hankinta- ja rahtikustannukset. Muun muassa toimitila- ja henkilöstökustannuksia ei ole otettu hinnoittelussa huomioon.

Oikeusministeriön maksustrategiatyöryhmä kiinnitti huomiota siihen, että oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalalla toimivien viranomaisten maksuista annetun asetuksen hinnoitteluperusteet poikkeavat maksuperustelain 7 §:n mukaisista liiketaloudellisista perusteista. Maksustrategiatyöryhmä katsoi, että tämän vuoksi hinnoittelun perusteista tulisi säätää erityismaksulainsäädännössä.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Rikosseuraamusalan koulutuskeskus ja Rikosseuraamusviraston työjärjestys

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman tavoitteena on jatkaa keskushallinnon uudistamista muun muassa erottamalla ministeriötehtävät ja keskushallintotehtävät toisistaan sekä siirtämällä tehtäviä ministeriöstä alue- ja paikallishallinnolle. Myös oikeusministeriön kesäkuussa 2007 käynnistämässä vankeinhoidon kehittämissuunnitelmassa tavoitteena on tukea ministeriön ja keskusviraston keskittymistä ydintehtäviinsä siirtämällä muut tehtävät hallinnossa alaspäin.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen järjestämän koulutuksen painopisteen ennakoidaan siirtyvän vähitellen aikaisempaa enemmän täydennyskoulutuksen ja muun lisäkoulutuksen järjestämiseen. Rikosseuraamusviraston hallinnonala on koulutuksen

merkittävin tilaaja. Tämän vuoksi oikeusministeriö on pyrkinyt vahvistamaan Rikosseuraamusviraston asemaa koulutuksen suurimpana tilaajana muun muassa lisäämällä yhteistyötä koulutuskeskuksen tulosohjauksessa. Viraston edustusta on vahvistettu myös koulutuskeskuksen johtokunnan kokouksissa.

Yhteistyötä tulisi edelleen tiivistää, mikä tapahtuisi luontevimmin siirtämällä koulutuskeskus suoraan Rikosseuraamusviraston alaisuuteen. Henkilöstön koulutus liittyy läheisesti keskusviraston ydintoimintoihin, joten Rikosseuraamusvirastolla itsellään tulisi olla päävastuu sen laadusta ja määrästä osana rikosseuraamusalan johtamista ja kehittämistä. Hallinnollinen muutos tukisi Rikosseuraamusviraston ja koulutuskeskuksen yhteistyötä alan henkilöstön täydennys- ja perehdyttämiskoulutuksen niveltämisessä parhaalla mahdollisella tavalla rikosseuraamusalan toiminnan kehittämistyöhön.

Oikeusministeriön strateginen ohjaus ulottuisi koulutuskeskuksen toimintaan Rikosseuraamusviraston tulosohjauksen kautta. Oikeusministeriö huolehtisi myös edelleen alan henkilöstön ammatillisen koulutuksen kehittämisen ja koulutetun henkilöstön saatavuuden edellyttämästä yhteistyöstä opetusministeriön kanssa.

Edellä olevan perusteella esitetään Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen hallinnollisen aseman muuttamista ja sen siirtämistä oikeusministeriön kriminaalipoliittisen osaston alaisuudesta Rikosseuraamusviraston alaisuuteen ja tulosohjaukseen. Muutoksia ovat edellisessä luvussa selvitettyllä tavalla ehdottaneet myös useat tahot eri yhteyksissä antamissaan lausunnoissa.

Toimivallanjaon selkeyttämiseksi ministeriön ja keskusviraston kesken Rikosseuraamusviraston työjärjestyksen hyväksyminen siirrettäisiin oikeusministeriöltä virastolle itselleen. Valtionhallinnossa virastot hyväksyvät yleensä itse työjärjestyksensä.

2.2 Työtoiminnan ja laitospöynnin hinnoitteluperusteet

Maksuperustelain 7 §:n liiketaloudelliset hinnoitteluperusteet eivät sovellu vankien työtoiminnan ja laitospöynnin hinnoitteluun,

koska työtoimintaa ja laitosten myyntiä ei järjestetä liiketaloudellisen voiton tuottamiseksi. Hintatuen ja kustannusvastaavuuden määrittämiseen liittyy myös edellä selostettuja erityispiirteitä, jotka vaikeuttavat toiminnan taloudellisen tuloksen seurantaan tiliviraston alaisissa yksiköissä.

Näistä syistä ehdotetaan, että työtoiminnan ja laitosten myynnin hinnoittelussa luovuttaisiin maksuperustelain mukaisesta hinnoittelusta ja hinnoitteluperusteista säädettäisiin rangastusten täytäntöönpanon hallinnosta annetussa laissa. Lakiin lisättäisiin uusi 6 a §, jossa säädettäisiin suoritteiden hinnoitteluperusteista sekä hinnoitteluun liittyvästä menettelystä. Ehdotettua säännöstä sovellettaisiin työtoiminnan ja laitosten myynnin hinnoittelussa valtion maksuperustelain sijasta.

Työtoiminnan suoritteiden hinnoittelussa noudatettaisiin edelleen liiketaloudellisia perusteita mutta suoritteiden hintoja voitaisiin vankeinhoitoon liittyvistä syistä alentaa markkinoilla vallitsevaa käypää hintatasoa vastaaviksi. Hinnoittelu ei siten perustuisi aiheutuneisiin todellisiin kustannuksiin, koska kustannukset ovat syntyneet työprosessissa, jossa tuotannon tehokkuuden ja taloudellisuuden ohella pyritään tarjoamaan työtilaisuuksia vangeille myös riippumatta heidän ammattitaidostaan tai työkykyisyydestään sekä toteutetaan yksilöllisesti määräytyviä kuntoutuksellisia tavoitteita. Hinnoitteluperusteet olisivat myös nykyistä läpinäkyvämmät, koska perusteena olisi markkinoilla vallitseva hintataso. Koska hinnoitteluperusteet eivät enää perustuisi valtion maksuperustelakiin, luovuttaisiin myös maksuperustelain mukaisesta hintatukijärjestelmästä.

Laitosten myynnin hinnoittelun tulisi lähtökohteisesti vastata käypää hintatasoa, mutta hintoja voitaisiin alentaa vankeinhoitoon liittyvistä syistä esimerkiksi sen turvaamiseksi, että vangit voivat ylläpitää yhteyksiä vankilan ulkopuolelle. Käyvän hintatason alittaminen on edelleen perusteltua muun muassa vankien alhaisen tulotason ja erityisesti suljetuissa vankiloissa laitosten myynnin monopoliluonteen vuoksi.

3 Esityksen vaikutukset

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen hallinnollinen asema muuttuisi siten, ettei se olisi enää suoraan ministeriön alainen. Se olisi edelleen itsenäinen virasto, mutta toimisi Rikosseuraamusviraston alaisuudessa. Tämä merkitsisi viraston toiminnan ohjauksen ja johtamisen siirtymistä oikeusministeriöltä Rikosseuraamusvirastolle. Oikeusministeriölle kuuluisi kuitenkin edelleen vastuu alan koulutuksen strategisesta kehittämisestä.

Oikeusministeriön työjärjestyksen mukaan hallinnonalan virastojen kanssa käytävien tulosneuvottelujen tavoitteista päättää ministeri. Oikeusministeriö käy vuosittain tulosneuvottelut Rikosseuraamusviraston kanssa. Tuolloin käsitellään myös merkittävimmät hallinnonalaan liittyvät tavoitteet. Tämä koski jatkossa Vankeinhoitolaitoksen ja Kriminaalihuoltolaitoksen toimintaan liittyvien linjausten ohella myös koulutuskeskuksen toimintaa. Oikeusministeriö voi alan strategisista linjauksista vastaavana vaikuttaa edelleen tätä kautta toimintaan liittyviin peruslinjauksiin. Talousarviolainsäädännön mukaisesti ministeriö ottaisi myös vuosittain kantaa tavoitteiden toteutumiseen ja toiminnan taloudellisuuteen ja tuloksellisuuteen.

Koulutuskeskuksen toimintamenot budjetoidaan jo nyt samaan talousarvion lukuun ja samalle momentille (rangaistusten täytäntöönpano) kuin Rikosseuraamusviraston ja muiden sen alaisten virastojen menot ja koulutuskeskus kuuluu taloushallinnollisesti samaan tilivirastoon kuin muu rikosseuraamusala. Tältä kannalta muutos ei siten aiheuttaisi toimenpiteitä.

Viraston aseman muuttuminen ei merkitsisi tarkistuksia myöskään koulutuskeskuksen sisäisiin toimivaltasäännöksiin. Vuoden 2007 alussa voimaan tulleen koulutuskeskusta koskevan lain mukaan lähes kaikki koulutuskeskuksen toimintaa koskevat yksittäispäätökset tekee koulutuskeskuksen johtaja tai johtokunta. Ainoastaan johtajan nimittämisestä sekä johtokunnan nimeämisestä päättää oikeusministeriö.

Perussäännökset tutkintokoulutuksen tavoitteista, laajuudesta ja rakenteesta sisältyvät koulutuskeskusta koskevaan lakiin ja sitä täydentävään valtioneuvoston asetukseen.

Tutkintokoulutukseen mahdollisesti tehtävät muutokset edellyttävät siis toteutuakseen ministeriöissä tapahtuvaa valmistelua ja säädosmuutoksia. Muilta osin koulutuksen kehittäminen tapahtuisi Rikosseuraamusviraston ja koulutuskeskuksen yhteistyönä ja toteutettaisiin johtokunnan vahvistamisesta tutkintosaännössä ja opetus suunnitelmissa.

Vaikkakaan koulutuskeskusta koskevassa laissa olevia toimivaltasaännöksiä ei tarvitsisi uudistuksen yhteydessä muuttaa, joihinkin muihin toimivaltasaännöksiin koulutuskeskuksen aseman muutoksella on sen sijaan vaikutusta. Erikseen tulee harkittavaksi muun muassa koulutuskeskuksen henkilökuntaa koskevan palkkaus- ja virkajärjestelytoimivallan siirtäminen oikeusministeriöstä Rikosseuraamusvirastolle, koska ministeriö ei päättä näistä asioista muidenkaan Rikosseuraamusviraston alaisten virastojen osalta. Tarvittavat tarkistukset valtioneuvoston määrittämiä seikkoja koskeviin asetuksiin valmistellaan erikseen.

Rikosseuraamusviraston tehtävät tulevat jonkin verran lisääntymään koulutuskeskuksen siirtyessä sen alaisuuteen. Lisätyö ei merkittäisi kuitenkaan henkilötyövuosilisiä, ja uudet tehtävät pystytään hoitamaan sisäisillä järjestelyillä.

Koulutuskeskuksen yksityiskohtaisen tulosohjauksen osalta ministeriön tehtävät vastaavasti vähenevät. Koulutuskeskuksen toiminnalle asetettavat tavoitteet tulevat kuitenkin edelleen otettavaksi huomioon ministeriön asettaessa strategisia tavoitteita Rikosseuraamusviraston toimialalle. Lisäksi alan ammatillisen koulutuksen uudistamiseen liittyvä selvitystyö ja yhteistyö opetusministeriön kanssa tulee lähivuosina edellyttämään aikaisempaa enemmän ministeriön työpanosta. Muutoksilla ei siten olisi merkittävää vaikutusta ministeriön työvoimaresursseihin.

Hinnoitteluperusteiden osalta esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Esitys ei vaikuttaisi rangaistusten täytäntöönpa-

non momentin määrärahan suuruuteen. Työtoiminnan kustannukset ja tuotot säilyisivät entisellään, koska tuotteiden hinnoittelussa on jo nyt käytetty käypää markkinahintaa. Hintatukijärjestelmästä luopuminen lisää toiminnan laskennallista alijäämää, mutta ei vaikuttaisi todellisiin tuottoihin tai kustannuksiin. Talousarviossa rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenojen määrärahasta ei enää osoitettaisi osaa työtoiminnan suoritteiden hintojen alentamiseen.

Myös laitosmyynnin tuotot ja kustannukset säilyisivät ennallaan, koska hinnoittelun perusteet eivät olennaisesti muuttuisi.

Hinnoitteluperusteiden osalta esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Muutosta ei ole otettu huomioon varsinaisessa talousarvioesityksessä vaan se on tarkoitus sisällyttää talousarvioesityksen täydennykseen.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä ja siitä on pyydetty Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja Rikosseuraamusviraston lausunnot. Myös valtiovarainministeriötä on kuultu hinnoitteluperusteiden osalta.

Maksuperusteita koskevalta osalta esitys perustuu oikeusministeriön maksustrategiatyöryhmän mietinnössään esittämiin kannanottoihin.

5 Muut asiaan vaikuttavat seikat

Oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalan virastojen maksuperusteista annetussa asetuksessa on tällä hetkellä säännökset työtoiminnan ja laitosmyynnin hinnoittelusta. Asetus on voimassa vuoden 2007 loppuun. Asetusta uudistettaessa tulee ottaa huomioon nyt ehdotetut muutokset työtoiminnan ja laitosmyynnin hinnoitteluperusteissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta

1 §. *Asema ja tehtävät.* Pykälää muutettaisiin siten, että Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen todettaisiin toimivan oikeusministeriön sijasta Rikosseuraamusviraston alaisuudessa. Koulutuskeskuksen asema itsenäisenä virastona säilyisi muuten ennallaan. Vastaava muutos tehtäisiin rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annettuun lakiin.

Hallinnollisen aseman muuttuminen ei vaikuttaisi koulutuskeskuksen tehtäviin, joskin aikaisempaa tiiviimpi yhteistyö keskusviraston ja koulutuskeskuksen välillä tehostaisi koulutussuunnittelua ja sen oikeaa suuntaamista toiminnan kulloistenkin tarpeiden mukaan.

1.2 Laki rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta

2 §. *Rangaistusten täytäntöönpanon organisaatio.* Koulutuskeskuksen aseman muuttuminen todettaisiin myös rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetussa laissa, joka sisältää säännökset rikosseuraamusalan organisaatiosta ja Rikosseuraamusviraston tehtävistä. Lain 2 § koskee alan organisaatiota. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että pykälässä lueteltujen Kriminaalihuoltolaitoksen ja Vankeinhoitolaitoksen ja ohella myös koulutuskeskus kuuluisi Rikosseuraamusviraston alaisuuteen, mutta että siitä säädettäisiin erillisessä laissa. Koska koulutuskeskusta koskee erillinen lainsäädäntö, rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annettuun lakiin ei viittaussäännöksen lisäksi tarvittaisi muita uusia koulutuskeskusta koskevia säännöksiä. Muilta osin pykälä säilyisi ennallaan.

3 §. *Rikosseuraamusviraston tehtävät.* Pykälässä säädetään Rikosseuraamusviraston tehtävistä. Pykälän nykyisen 1 momentin 4 kohdan mukaan virasto vastaa rangaistusten täytäntöönpanon henkilöstön perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen kehittämisestä yhteistyössä Vankeinhoidon koulutuskeskuksen

kanssa. Koska koulutuskeskus ei järjestä enää varsinaista jatkokoulutusta, maininta jatkokoulutuksesta poistettaisiin. Samalla koulutuskeskuksen nimi muutettaisiin voimassa olevaa tilannetta vastaavaksi eli Rikosseuraamusalan koulutuskeskukseksi.

Pykälän 3 momentissa oleva säännös Rikosseuraamusviraston työjärjestyksen hyväksymisestä muutettaisiin siten, että työjärjestyksen hyväksyisi oikeusministeriön sijaan virasto itse. Hyväksyjä olisi viraston päällikönä toimiva Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja. Muilta osin pykälä säilyisi ennallaan.

6 a §. *Vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan ja laitostenmyynnin suoritteiden maksullisuus.* Rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a §, jossa säädettäisiin vankien työtoiminnan suoritteiden ja laitostenmyynnin hinnoittelusta. Säännöksessä poikettaisiin valtion maksuperustelain mukaisista yleisistä maksullisten suoritteiden hinnoitteluperusteista.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin työtoiminnan suoritteiden maksullisuudesta. Suoritteiden hinnoittelun tulisi tapahtua liikeloudellisin perustein mutta hintoja voitaisiin alentaa vastaamaan käypää markkinahintaa, jos vankeinhoitoon liittyvät syyt sitä edellyttäisivät. Hintojen alentaminen olisi mahdollista, jos työtoiminnan kustannukset eivät mahdollistaisi liikeloudellista hinnoittelua esimerkiksi työtoiminnan ollessa kuntouttavaa tai työelämävalmiuksia parantavaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin laitostenmyynnin tuotteiden hinnoittelusta. Hintojen tulisi lähtökohtaisesti vastata markkinoiden käypää hintatasoa. Kuitenkin edellä yleisperusteluissa mainituista vankeinhoitoon liittyvistä syyistä hintoja voitaisiin alentaa käyvästä hintatasosta ja periä vain tuotteen hankinnasta aiheutuneet kustannukset. Hankinnasta aiheutuneita kustannuksia olisivat tuotteen hankintahinta ja aiheutuneet rahti- ja muut vastaavat kuljetuskustannukset. Esimerkiksi vangeille myytävät puhelinkortit, hygieniatuotteet ja peruselintarvikkeet olisivat tuoteryhmiä, joiden hinnat voisivat alittaa käyvän hintatason.

Pykälän 3 momentin mukaan vankilat päättäisivät suoritteiden hinnoittelusta. Maksujen

perinnässä noudatettaisiin säännöksiä yksityisoikeudellisten saatavien perinnästä ja suoritteita koskevat maksuriidat käsiteltäisiin riita-asiana käräjäoikeudessa. Säännökset vastaisivat tältä osin nykyisin noudatettavia menettelyjä.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Rikosseuraamusalan koulutuskeskusta ja rangaistusten täytäntöönpanon hallintoa kos-

keviin valtioneuvoston asetuksiin tehtäisiin lainmuutosten johdosta joitakin tarkistuksia.

Muutokset tulisivat voimaan samanaikaisesti ehdotettujen lakien kanssa.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1316/2006) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Asema ja tehtävät

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus on oikeusministeriön hallinnonalalle kuuluva valtion oppilaitos, joka toimii Rikosseuraamusviraston alaisuudessa. Koulutuskeskuksen tehtävänä on antaa rikosseuraamusalalla tutkintoon johtavaa koulutusta ja ammatillista

lisäkoulutusta sekä harjoittaa toimialaansa liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta 16 päivänä helmikuuta 2001 annetun lain (135/2001) 2 §:n 3 momentti ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 3 momentti laissa 788/2005 ja 3 § osaksi mainitussa laissa 788/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

2 §

Rangaistusten täytäntöönpanon organisaatio

Vankeinhoitolaitokseen kuuluu aluevankiloita ja valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö, ja sitä johtaa Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja. Aluevankila koostuu sijoittajayksiköstä ja vankiloista. Vankilassa voi olla osastoja. Terveydenhuoltoyksikköön kuuluu sairaaloita ja poliklinikoita. Aluevankilat perustetaan valtioneuvoston asetuksella. Sijoittajayksikön ja vankilan perustamisesta päättää oikeusministeriö. Rikosseuraamusviraston alaisuudessa toimii Rikosseuraamusalan koulutuskeskus, josta säädetään Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetussa laissa (1316/2006).

3 §

Rikosseuraamusviraston tehtävät

Rikosseuraamusviraston tehtävänä on:

- 1) rangaistusten täytäntöönpanon johtaminen ja kehittäminen oikeusministeriön kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti;
- 2) rangaistusten täytäntöönpanon tarkastus ja valvonta;
- 3) yhdyskuntaseuraamusten ja vankeusrangaistusten ylitäytäntöönpano sekä täytäntöönpanon ohjaus ja valvonta;
- 4) rangaistusten täytäntöönpanon henkilöstön perus- ja täydennyskoulutuksen kehittä-

minen yhteistyössä Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kanssa;

5) Kriminaalihuoltolaitoksen ja Vankeinhoitolaitoksen yhteisten hallinto- ja palvelutehtävien ohjaaminen ja järjestäminen;

6) toimialaansa kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä huolehtiminen.

Rikosseuraamusviraston tehtävistä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen lailla säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Rikosseuraamusviraston tehtävistä. Rikosseuraamusvirastolla on työjärjestys, jonka Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja vahvistaa.

6 a §

Vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan ja laitostenmyynnin suoritteiden maksullisuus

Vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan suoritteet ovat maksullisia. Suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein. Hintoja voidaan kuitenkin vankeinhoitoon liittyvistä syistä alentaa siten, että ne vastaavat käypää hintatasoa.

Vankiloiden laitostenmyymälöiden tuotteet ovat maksullisia. Tuotteista peritään käypää hintatasoa vastaava hinta. Hintoja voidaan kuitenkin vankeinhoitoon liittyvistä syistä alentaa siten, että ne kattavat vähintään tuotteen hankintakustannukset.

Vankila päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen suoritteiden hinnoittelusta. Maksujen perinnässä noudatetaan, mitä yksityisoikeudellisten saatavien perinnästä säädetään. Suo-

ritteita koskevat maksuriidat käsitellään riita-
asiana käräjäoikeudessa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta
200 .

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1316/2006) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Asema ja tehtävät

Asema ja tehtävät

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus on oikeusministeriön alainen valtion oppilaitos, jonka tehtävänä on antaa rikosseuraamusalalla tutkintoon johtavaa koulutusta ja ammatillista lisäkoulutusta sekä harjoittaa toimialaansa liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus on oikeusministeriön hallinnonalalle kuuluva valtion oppilaitos, joka toimii rikosseuraamusviraston alaisuudessa. Koulutuskeskuksen tehtävänä on antaa rikosseuraamusalalla tutkintoon johtavaa koulutusta ja ammatillista lisäkoulutusta sekä harjoittaa toimialaansa liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta 16 päivänä helmikuuta 2001 annetun lain (135/2001) 2 §:n 3 momentti ja 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 3 momentti laissa 788/2005 ja 3 § osaksi mainitussa laissa 788/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Rangaistusten täytäntöönpanon organisaatio**Rangaistusten täytäntöönpanon organisaatio*

Vankeinhoitolaitokseen kuuluu aluevankiloita ja valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö, ja sitä johtaa Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja. Aluevankila koostuu sijoittajayksiköstä ja vankiloista. Vankilassa voi olla osastoja. Terveydenhuoltoyksikköön kuuluu sairaaloita ja poliklinikoita. Aluevankilat perustetaan valtioneuvoston asetuksella. Sijoittajayksikön ja vankilan perustamisesta päättää oikeusministeriö.

Vankeinhoitolaitokseen kuuluu aluevankiloita ja valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö, ja sitä johtaa Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja. Aluevankila koostuu sijoittajayksiköstä ja vankiloista. Vankilassa voi olla osastoja. Terveydenhuoltoyksikköön kuuluu sairaaloita ja poliklinikoita. Aluevankilat perustetaan valtioneuvoston asetuksella. Sijoittajayksikön ja vankilan perustamisesta päättää oikeusministeriö. *Rikosseuraamusviraston alaisuudessa toimii Rikosseuraamusalan koulutuskeskus, josta säädetään Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetussa laissa (1316/2006).*

3 §

3 §

*Rikosseuraamusviraston tehtävät**Rikosseuraamusviraston tehtävät*

Rikosseuraamusviraston tehtävänä on:

- 1) rangaistusten täytäntöönpanon johtaminen ja kehittäminen oikeusministeriön kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti;
- 2) rangaistusten täytäntöönpanon tarkastus ja valvonta;
- 3) yhdyskuntaseuraamusten ja vankeusrangaistusten ylitäytäntöönpano sekä täytäntöönpanon ohjaus ja valvonta;
- 4) rangaistusten täytäntöönpanon henkilös-

Rikosseuraamusviraston tehtävänä on:

- 1) rangaistusten täytäntöönpanon johtaminen ja kehittäminen oikeusministeriön kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti;
- 2) rangaistusten täytäntöönpanon tarkastus ja valvonta;
- 3) yhdyskuntaseuraamusten ja vankeusrangaistusten ylitäytäntöönpano sekä täytäntöönpanon ohjaus ja valvonta;
- 4) rangaistusten täytäntöönpanon henkilös-

tön perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen kehittäminen yhteistyössä Vankeinhoidon koulutuskeskuksen kanssa;

5) Kriminaalihuoltolaitoksen ja Vankeinhoitolaitoksen yhteisten hallinto- ja palvelutehtävien ohjaaminen ja järjestäminen; sekä

6) toimialaansa kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä huolehtiminen.

Rikosseuraamusviraston tehtävistä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen lailla säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Rikosseuraamusviraston tehtävistä. Rikosseuraamusviraston työjärjestyksen vahvistaa oikeusministeriö.

tön perus- ja täydennyskoulutuksen kehittäminen yhteistyössä Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kanssa;

5) Kriminaalihuoltolaitoksen ja Vankeinhoitolaitoksen yhteisten hallinto- ja palvelutehtävien ohjaaminen ja järjestäminen;

6) toimialaansa kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä huolehtiminen.

Rikosseuraamusviraston tehtävistä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen lailla säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Rikosseuraamusviraston tehtävistä. Rikosseuraamusvirastolla on työjärjestys, jonka Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja vahvistaa.

6 a §

Vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan ja laitostenmyynnin suoritteiden maksullisuus

Vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan suoritteet ovat maksullisia. Suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein. Hintoja voidaan kuitenkin vankeinhoitoon liittyvistä syistä alentaa siten, että ne vastaavat käypää hintatasoa.

Vankiloiden laitostenmyymälöiden tuotteet ovat maksullisia. Tuotteista peritään käypää hintatasoa vastaava hinta. Hintoja voidaan kuitenkin vankeinhoitoon liittyvistä syistä alentaa siten, että ne kattavat vähintään tuotteen hankintakustannukset.

Vankila päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen suoritteiden hinnoittelusta. Maksujen perinnässä noudatetaan, mitä yksityisoikeudellisten saatavien perinnästä säädetään. Suoritteita koskevat maksuriidat käsitellään riita-asiana käräjäoikeudessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.